

עפ"ת (מרכז) 52096-10-21 - ירון דנוך נ' מדינת ישראל

עפ"ת (מרכז) 52096-10-21 - ירון דנוך נ' מדינת ישראל מחוזי מרכז

עפ"ת (מרכז) 52096-10-21

ירון דנוך

המשיבה ע"י עו"ד מור שרונים

נגד

מדינת ישראל

המערער ע"י עו"ד שלומי לוי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[08.03.2022]

כבוד השופט עמית יורם צלקובניק

פסק דין

המערער הורשע בבית המשפט לתעבורה מחוז מרכז (כב' השופט ט' פרי) בתיק ת"ד 6105-05-19 בעבירות של אי מתן אפשרות להולך רגל להשלים מעבר חציה בבטחה, לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה תשכ"א - 1961 (להלן - תקנות התעבורה), נהיגה בקלות ראש לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה תשכ"א - 1961 בצירוף סעיף 38(2) לפקודת התעבורה תשכ"א - 1961, התנהגות הגורמת נזק וגרימת חבלה של ממש, לפי תקנה 21 (ב) לתקנות התעבורה בצירוף סעיף 38(3) לפקודת התעבורה תשכ"א - 1961. על המערער הוטלו 4 חודשי פסילת רישיון נהיגה בפועל, פסילה מותנית וקנס.

הערעור בפניי מופנה כנגד ההרשעה.

על פי העובדות עליהן לא היה חולק, בתאריך 27.3.2018 בשעה 21:40 לערך, נהג המערער ברכב פרטי מסוג אופל מ.ר. 22-894-75 ברחוב טרומפלדור בפתח תקווה, מדרום לצפון, ולאחר שעבר מעגל תנועה (להלן גם - הכיכר), בצומת הרחובות טרומפלדור - היבנר, פגע בהולכת רגל, הגב' מיכל (פרח) כהן, שחצתה מעבר חציה ברחוב טרומפלדור, מצפון למעגל התנועה, משמאל לימין כיוון נסיעתו של המערער (להלן - הולכת הרגל). יצוין כי מדובר מעבר החציה מחולק לשניים, באמצעות אי תנועה (להלן - שטח ההפרדה), והולכת הרגל נפגעה בעת שירדה משטח ההפרדה לתוך מעבר החציה. כתוצאה מהתאונה נגרמו להולכת הרגל חבלות של ממש, ובכללן שבר באגן, שבר בצלע וחתך בקרקפת שנתפר, והיא נזקקה לאישפוז ולתקופת שיקום ממושכת כפי שעלה בפני בית משפט קמא.

הממצאים בהכרעת דינו של בית משפט קמא נקבעו בעיקרם על יסוד עדויותיהם של הולכת הרגל, והמערער. בנוסף העידה מטעם ההגנה עדת ראיה (מאיה גורג') שנהגה בעת התאונה, ברכבה ברחוב טרומפלדור, בכיוון הנגדי לכיוון נסיעת המערער. עוד העיד שוטר סיור שהגיע למקום התאונה, ערך דוח וצילם את רכבו של המערער ואת חפצי הולכת הרגל שהתפזרו על הכביש. בנוסף הוצגו צילומים של איזור התאונה ותצ"א של הכיכר ומעבר החציה.

יצוין כי הבוחן המשטרתי שגבה את אמרת המערער רק ביום 1.8.18, כ- 4 חדשים לאחר התאונה - העד מנחם מסורי, לא הגיע למקום התאונה, והסביר בעדותו כי בשל אילוצי כוח אדם וסדרי עדיפויות, לא ניתן להקצות בוחן שיגיע מיידית לכל אירוע תאונה עם נפגעים, ונמסר על כך דיווח לקצין הממונה.

המערער מסר בחקירתו במשטרה ובעדותו, כי בעת כניסתו לכיכר, כאשר עצר ונתן זכות קדימה לכלי רכב הנעים בתוך מעגל התנועה, הבחין בהולכת הרגל הניצבת על שטח ההפרדה ומתעסקת בטלפון הנייד שלה כשראשה מופנה מטה לכיוון הטלפון. הוא יצא מהכיכר במהירות של 10-20 קמ"ש ונצמד לצד שמאל של הכביש בשל חנית כלי רכב מימין, ובעת שהגיע למעבר החציה, הולכת הרגל נכנסה למעבר החציה ונפגעה מהצד השמאלי של רכבו.

המערער מסר בחקירתו במשטרה כי הולכת הרגל "לא עשתה סימנים שהיא מתכוונת לרדת" למעבר החציה, וגם בעדותו חזר על כך: "אדם שרוצה לעבור במעבר חציה, והמעבר חציה פנוי ויש לו הרבה זמן לעבור ולא עובר, אני מבין שהבן אדם לא רוצה לעבור, מה אני אמור, שאולי עוד שתיים תעבור ואני אחכה"; וכן בהמשך העדות: "הגב' בלי להסתכל אם יש או אין רכב, הורידה הרגל לכביש, הראש שלה היה מרוכז בפלאפון...לא נתנה חצי מבט לכיוון הכביש להסתכל אם הכביש פנוי."; "כשאדם רוצה לחצות את הכביש, לא עומד במעבר החציה ומשחק בטלפון, הרבה שניות, כשעצרת את רכבי וראיתי אותה מרחוק, עמדה שם כשאני בתחילת הכיכר, היא עמדה ומתעסקת בטלפון, לא היה שום רכב שחצה לפניי, אם התכוונה לחצות היא הייתה יכולה בלי שאף רכב התקרב....".

הולכת הרגל העידה כי חצתה את חלקו הראשון של מעבר החציה, ובעת שביקשה לחצות את חלקו השני של מעבר החציה שהיה "קצר", וירדה לכביש, הבחינה ברכבו של המערער המגיע לעברה במהירות "מטורפת" - בהמשך העדות העריכה כי מדובר במהירות של 80 קמ"ש - ופוגע בה. עקב הפגיעה "עפה" 4-6 מטרים לפנים, ואיבדה את הכרתה. היא אחזה בידה שקית וטלפון נייד אולם לא "התעסקה" בטלפון בעת שעמדה על שטח ההפרדה. יצוין כי המערער אישר בעדותו כי הולכת הרגל "נפלה קדימה והשקית שלה עפה לה קדימה", וכי עזר באיסוף חפציה.

עדת ההגנה העריכה כי מהירות נסיעתו של הרכב היתה כ- 40 קמ"ש. לדבריה הולכת הרגל שהיתה יחפה, "נזרקה" לכביש וצעקה כדי ליצור "רעש ובלאגן", וכי התאונה לא אירעה על מעבר החציה.

בית המשפט קמא קבע בהכרעת דינו, כי עדותה של הולכת הרגל היתה "קוהרנטית, אמינה ומהימנה", ומנגד, עדויות המערער ועדת ההגנה "לא הותירו רושם חיובי". כאשר למערער נקבע כי מסר גירסה "מתפתחת אותה התאים...לנסיבות המקרה, וכל זאת על מנת לנסות ולחלץ עצמו מאימת הדין ומאחריותו לגרימת התאונה". צוין כי לא נמסרה על ידי המערער גירסה אחידה לעניין מהירות הנסיעה ולזמן בו הבחין במערערת, ולדבריו "רק כאשר יצא מהכיכר הבחין בפלג גופה העליון של המעורבת ומכאן שספק רב בעיני באם הבחין בה קודם לכן והאם אכן, כדבריו, הייתה עסוקה רבות במכשיר הטלפון".

באשר לעדותה של עדת ההגנה, נקבע שמתעורר ספק אם היתה כלל עדה לאירוע התאונה "שכן גרסתה עוסקת על מיקום שונה, דמויות שונות ואי התאמה לגרסת ההגנה. הנאשם עצמו סותר עדותה של עדת ההגנה...".

בית המשפט קמא קבע כי נוכח חובת הזהירות המוגברת המוטלת על נהג המתקרב למעבר חציה, האמור אף לקחת בחשבון אפשרות של התנהגות רשלנית מצד הולך הרגל, הרי שגם אם לא היה ניתן אמון בדברי הולכת הרגל, ועל אף שלא נשלח בוחן למקום התאונה, יש בגרסתו של המערער כי הבחין בהולכת הרגל העומדת על שטח ההפרדה בין שני חלקי מעבר החציה, כדי ללמד על אחריותו לתאונה. בנסיבות אלה, "היה עליו להאט את רכבו ואף לעצור את רכבו על מנת לתת להולכת הרגל את זכות הקדימה ולאפשר לה להשלים את החצייה בבטחה. מחובתו של הנאשם היה לעצור את רכבו ולאפשר להולכת הרגל לסיים את חציית הכביש ולא להניח כי הולכת הרגל אינה מתכוונת לחצות את הכביש, עת הביטה במכשיר הטלפון שלה". עוד צוין כי גם אם הולכת הרגל התרשלה בדרך כלשהי, אין בכך כדי לבטל אחריותו של המערער לתאונה.

בנוסף, דחה בית המשפט את טענת ההגנה כי יש במחדלי החקירה כדי לפגוע בהגנת המערער, וקבע כי "לאור תמונות מהזירה קיים מתאם בין גרסת התביעה לממצאים בזירה, גם ללא בחינת הזירה על ידי בוחן". מעבר לכך צוין כי די בדברי המערער כדי לבסס אחריותו לתאונה.

הטענות בערעור

בהודעת הערעור נטען כי הגנתו של המערער נפגעה בשל מחדלי החקירה; לא נעשה ניסיון לאתר עדי ראיה; הולכת הרגל נחקרה במשטרה באופן לקוני; העדים נחקרו למעלה מארבעה חדשים לאחר התאונה על ידי חוקרים שונים, ולא היה גורם שריכז את החקירה; לתאונה לא הגיע בוחן תאונה, ומשכך לא נערך שחזור, בדיקת שדה ראייה ומהירות הנסיעה.

בנוסף נטען, כי לא היה מקום להסתמך על עדותה של הולכת הרגל שטענה כי רכבו של המערער נסע במהירות של 80 קמ"ש, שכן צפוי היה כי במהירות מעין זו היה המערער מאבד את השליטה על הרכב, והולכת הרגל היתה "עפה" למרחק רב. לא ברור גם נוכח דברי העדה מדוע החליטה לרדת לכביש, אם הבחינה ברכבו של המערער המתקרב לעברה במהירות גבוהה, ואף אין לשלול את דברי עדת ההגנה כי להולכת הרגל היתה התנהגות "מוזרה" - היתה "נסערת ויחפה", "היתה עסוקה בטלפון, ובקלות דעת ובפזיזות רבתי קפצה לכביש".

עוד נטען כי אחריותו של הנהג המתקרב למעבר חציה אינה מוחלטת, וידועה התופעה של הולכי רגל השקועים בטלפונים הניידים, ואף חוצים במעבר חציה "מבלי להרים את הראש", ולא מוטלת חובה על נהג לעצור את רכבו לפני מעבר חציה במצב דברים זה, משל מוצב במקום תמרור "עצור".

התביעה לא הצליחה להראות שהנאשם נהג באופן רשלני. המערער מסר כי נהג במהירות איטית, ולהולכת הרגל היה די זמן לחצות עוד קודם להגעת רכבו של המערער למעבר החציה, ואין לשלול אפשרות כי מדובר בתאונה בלתי נמנעת.

המשיבה טענה כי בית המשפט קמא קבע ממצאי מהימנות שערכאת הערעור, ככלל, אינה אמורה להתערב בהן. לא נקבע ממצא לעניין מהירות הנסיעה אולם בית המשפט קבע כי עדותה של הולכת הרגל הינה עדות אמינה, ואין רלוונטיות בעניין קביעת האחריות, לכך שהולכת הרגל התעסקה במכשיר הטלפון שלה, שכן המערער הבחין בה בעת שעמדה על אי התנועה. עוד צוין כי יש לאמץ עמדת בית משפט קמא, לעניין היעדר נפקות למחדלי החקירה, נוכח הראיות שהציגה המאשימה בבית משפט קמא.

דיון

צודק הסניגור המלומד בטענתו כי החקירה לא מוצתה בשל מחדלה של המשטרה לשלוח למקום התאונה בוחן תאונה, כדי לבחון את נסיבות התאונה; נוכח כך לא עמדו בפני בית המשפט נתונים אובייקטיביים להשלמת התמונה הראייתית, ובכללם קביעת גובה מהירות הנסיעה, מיקום הפגיעה בהולכת הרגל, מיקומה לאחר הפגיעה, מדידת מרחקים ושדה ראייה, ואולי אף נמנע איסוף עדויות של עדים לתאונה. יש להצר על כך שלא קוימה חובתה הטבעית של המשטרה לבצע חקירה מהירה של תאונה קשה בתוצאתה, ויש לקוות כי השיקולים הקשורים בתעדוף חקירה זו או אחרת, נבחנים היטב וברגישות הראויה על ידי אגף התנועה, בהתאם לנהלי המשטרה.

בית המשפט קמא ביסס ממצאיו, נוכח האמור, בעיקר על יסוד העדויות שהיו בפניו, וכן על תמונות לא ממצות מאיזור התאונה שבוצעו על ידי שוטר סיור. כידוע, אין ערכאת ערעור נוטה להתערב בממצאי מהימנות הנקבעים על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים, ובענייננו לא ראיתי מקום לסטות מעיקרון זה. בנסיבות אלה לא ראיתי מקום להתערב בהתרשמותו הבלתי אמצעית של בית המשפט מעדותה של עדת ההגנה, שמסרה בעדותה פרטים שלא עלו בקנה אחד עם ממצאי התאונה ועם עדותו של המערער עצמו.

עם זאת, ככל שבית משפט קמא ייחס אמון לעדותה של הולכת הרגל, והעדיפה על פני עדות המערער, הרי שבהיעדר ממצאים אובייקטיביים לא ניתן היה לקבוע מה הייתה מהירות הנסיעה של המערער בעת שהתקרב למעבר החציה, וקיים יותר מספק אם אכן מדובר במהירות ה"מטורפת" עליה העידה הולכת הרגל, ואף יש מקום להניח כי במהירות מעין זו תוצאות התאונה היו עלולות להיות קשות הרבה יותר. נוכח האמור, אין להוציא מכלל אפשרות כי המערער התקרב למעבר החציה במהירות שלא עלתה על כ- 20 קמ"ש, כפי שמסר בגירסתו.

גם בעניין אחר, מהותי לדיון, הנוגע לטענת ה"התעסקות" בטלפון הנייד, ניתן להניח ולו לצורך הדיון, כי עדותו של המערער שיקפה את המציאות. הולכת הרגל שללה בעדותה את טענת המערער כי התעכבה על שטח ההפרדה ובחנה את הטלפון הנייד, ואולם מהכרעת הדין ניתן להסיק, כי בית משפט קמא היה נכון לאמץ לצורכי הדיון את עדותו של המערער בעניין זה, ואחריות המערער נבחנה בעיקרה נוכח השלב שבו הבחין בהולכת הרגל הניצבת על שטח ההפרדה.

חובת הזהירות של נהג כלפי הולכי רגל המצויים בתחומי מעבר חציה מובהרת במפורש בתקנות התעבורה.

על פי תקנה 67 לתקנות התעבורה -

(א) נוהג רכב המתקרב למעבר חציה, והולכי רגל חוצים במעבר, יאפשר להם להשלים את החציה בבטחה ואם יש צורך בכך יעצור את רכבו לשם כך.

(א1) נוהג רכב המתקרב למעבר חציה, יאט את רכבו אם הולך רגל עומד על המדרכה בסמוך למעבר החציה ואם ניכר שבכוונתו של הולך הרגל לחצות את הכביש, ייתן לו זכות קדימה.

(א2)....

(ב) מעבר החציה המחולק על ידי שטח הפרדה, יראו כל חלק ממעבר החציה כמעבר נפרד.

בדומה, קובעת תקנה 51 לתקנות התעבורה כי "בכפוף לאמור בתקנה 51 חייב נוהג רכב להאית את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא...." ובכללם "בהתקרבו למעבר חציה" (ס"ק (6)).

בע"פ 558/97 מלניק נ' מדינת ישראל, (3.5.1998), נאמר בעניין זה על ידי כב' השופט אור:

"מהן הנסיבות להן צריך נוהג רכב ליתן דעתו בהתקרבו למעבר חציה? עליו ליתן דעתו לכך, אם יש מי אשר מתכוון לחצות את הכביש במעבר החציה; ואם כן - להתאים את מהירות נהיגתו למקרה של חצייתו את הכביש. במסגרת זו, וכדי לכבד את זכות הקדימה של הולך הרגל במעבר חציה, עליו לצפות שזה ינסה לחצות את הכביש; שאולי לא יהיה ער לרכבו המתקרב; אולי ייטול על עצמו סיכון של חצייה על אף התקרבות הרכב; אולי יסמוך על כך שהרכב יכבד את זכות הקדימה שלו. עליו להתחשב גם באפשרות של התנהגות רשלנית מצידו של הולך הרגל."

והשופט רובינשטיין הוסיף והבהיר בעניין זה ברע"פ 4180/07 גאוי גאוי נ. מדינת ישראל, (15.7.2007):

"דברים אלה יפה כוחם עתה כאז, והובאו לא אחת בפסיקתו של בית משפט זה - ראו למשל רע"פ 2885/05 עוז שטרק נ' מדינת ישראל (לא פורסם). נוסף עליהם, כי מטבע הדברים בנסיבות של מעבר חציה מתעצם הצורך בזהירות, שהרי בבני אנוש עסקינן - הולכי רגל בכל הגילים ובכל קצבי ההליכה ובכל מצבי הבריאות - שיהיו מהם שיראו במעבר החציה מעין "תעודת ביטוח" לירידה לכביש, ומכאן חובת הזהירות המוגברת על הנהגים בהקשר זה; אין מנוס משינון דבר זה."

(עוד ראו בעניין זה: ע"פ 8827/01 שטרייזנט נגד מדינת ישראל, פ"ד נז(5) 506, 519-520; בג"ץ 8150/13 כרסנטי נ' מדינת ישראל; רעפ 5981/20 גבור (גבי) קיש נ' מדינת ישראל 13.10.20).

תמים דעים אני עם מסקנתו של בית משפט קמא כי המערער לא יצא ידי חובתו המוגברת כלפי הולכת הרגל - כמותוה בתקנות התעבורה והפסיקה - בעת שהתקרב למעבר החציה.

המערער מסר בעדותו כי הבחין בהולכת הרגל העומדת על שטח ההפרדה למן השלב בו נסע במעגל התנועה, ועד התקרבו למעבר החציה, המצוי במרחק קצר מהכיכר על פי התמונות והתצ"א. המערער העיד בנוסף, כי במהלך נסיעה קצרה זו, במשך "שניות", הבחין כי מבטה של הולכת הרגל מופנה לעבר הטלפון הנייד שבידה ("הראש שלה היה מרוכז בפלאפון...לא נתנה חצי מבט לכיוון הכביש"); המערער ידע איפא, כי קיימת אפשרות ממשית כי הולכת הרגל אינה מבחינה כלל ברכבו המתקרב לעבר מעבר החציה, ואף נוצר סיכון נוסף, עקב הנהיגה בצמוד לצד שמאל של נתיב הנסיעה, בסמוך למקום עמידתה של הולכת הרגל, שלדברי המערער אכן נפגעה מהרכב מיד לאחר שפסעה לתוך מעבר החציה.

"הנחת המוצא" של המערער כי הולכת הרגל תמשיך לעמוד על שטח ההפרדה ולא תחצה את הכביש, היתה הנחה רשלנית, שלא הביאה בחשבון הן את מקדמי הסיכון המתוארים, והן את האפשרות המסתברת כי הולכת הרגל מתעתדת מטבע הדברים, לחצות את הכביש בכל רגע נתון, ולא ניתן היה לצפות, על יסוד אי החציה עד אותו שלב, כי מדובר בהתנהגות סטטית, שאינה עשויה להשתנות.

נוכח כך היה על המערער לנקוט באמצעי זהירות מתחייבים כדי לוודא כי הולכת הרגל מודעת להתקרבו של הרכב, ואף לעצור את הרכב כדי לסלק ספק אפשרי ולאפשר למערערת לחצות את הכביש בבטחה. בנסיבות אלה אין מקום לטענה המשתמעת כי מדובר בדרישה בלתי סבירה המופנית כלפי הנהג, וכאמור, נקיטת אמצעי זהירות מוגברים אלה, התחייבו מההתקרבות למעבר החציה, ומהמודעות הקונקרטית של המערער כי הולכת הרגל אינה מבחינה בהתקרבו של הרכב הנוסע בקרבה מסוכנת לשטח ההפרדה.

נוכח האמור, נדחה הערעור.

המערער יפקיד רישיון הנהיגה שלו במזכירות בית המשפט לתעבורה עד יום 15.3.22 בשעה 12:00.

המזכירות תעביר פסק לצדדים.

ניתן היום, ה' אדר ב' תשפ"ב, 08 מרץ 2022, בהעדר הצדדים.